

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden firmalara ÇED uyarısı

Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Ömer Bolat, sanayi ve maden faaliyetleri, hızlı şehirleşme ve buna bağlı olarak şehirlerdeki hızlı nüfus artışının çevre sorunlarının ana kaynağını oluşturmakta olduğunu belirterek Çevresel Etki Değerlendirmesi'nin önemine dikkat çekti.

13.09.2018

Çanakkale'de çevreyi korumak adına, ilgili kurum kuruluş ve firmaların proje aşamasında Çanakkale Valiliği ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne müracaatta bulunmalarının önemine vurgu yapan İl Müdürü Bolat, Çanakkale ilinde yapılması planlanan projeler için Çevresel Etki Değerlendirmesinin; projelerin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, bu etkilerin önlenmesinde ve çevreye zarar vermeyecek en aza indirilmesi için yatırıma başlanmadan gerekli tedbirlerin alınması hususunda, önem arzettiğini belirtti.

Çevresel Etki Değerlendirme sürecinin (ÇED), projelerle ilgili tarafların bir araya geldiği, görüş, kaygı ve önerilerini ortaya koyabildikleri, demokratik ve şeffaf bir süreç olduğunu belirten Bolat, Çanakkale ilinde proje üretecek firmalar ile kurumların, tüm sektörler açısından, dikkat etmesi gereken noktaları açıkladı.

İl Müdürü Bolat açıklamasında, “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), planlanan bir projenin, çevre üzerindeki önemli etkilerinin belirlendiği bir süreçtir. Bu süreç, kendi başına bir karar verme süreci değildir; karar verme süreci ile birlikte gelişen ve onu destekleyen bir süreçtir. Ayrıca planlanan projelerin çevreye olabilecek sürekli veya geçici potansiyel etkilerinin, sosyal sonuçlarını ve alternatif çözümlerini de içine alacak şekilde analizi ve değerlendirilmesidir.

ÇED'in amacı; ekonomik ve sosyal gelişmeye engel olmaksızın, çevre değerlerini ekonomik politikalar karşısında korumak, gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerini belirlemek, olumsuz yöndeki etkilerini önlemek ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemleri ve seçilen yer ile teknoloji alternatiflerini belirlemektir

ÇED 'in temel görevi, projelerle ve gelişmelerle ilgili karar vericilerin, daha **bütünsel**, yani kararı etkileyecek birden fazla faktörü, göz önüne alır bir şekilde, daha **sağlıklı** karar vermelerini sağlamak için, karar vericilere, projelerden kaynaklanabilecek çevresel etkileri net bir şekilde göstermektir.

ÇED, projelerle ilgili bütün tarafların, bir araya geldiği, görüş, kaygı ve önerilerini ortaya koyabildikleri, demokratik ve şeffaf bir süreçtir. İlgili taraflar bu süreç içerisinde ortaya koydukları teknik bilgi ve görüşlerle, projenin en optimal şekilde gelişimine katkı sağlarlar.

Önerilen projeye getirilen çeşitli alternatiflerin ÇED çalışması kapsamında incelenmesi, çevresel faydaları artırırken, proje sahibinin maliyetlerini azaltabilecek başka seçenekler de sunabilir. Halkın katılım süreci sayesinde, ilgili taraflar, proje sahibi ve kamu kurum kuruluşları arasında güven duygusu oluşturur ve katılımcı tabiatı sayesinde de ÇED süreci, o ülkenin genel demokratik sürecine katkıda bulunur.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED), ülkemizde 7 Şubat 1993 tarihinden bu yana uygulanmaktadır. Türkiye'de sağlam bir çevre yönetimi oluşturmanın esas temelini, ÇED sürecinin yasal, kurumsal ve teknik altyapı açısından güçlendirilmesi teşkil etmektedir.

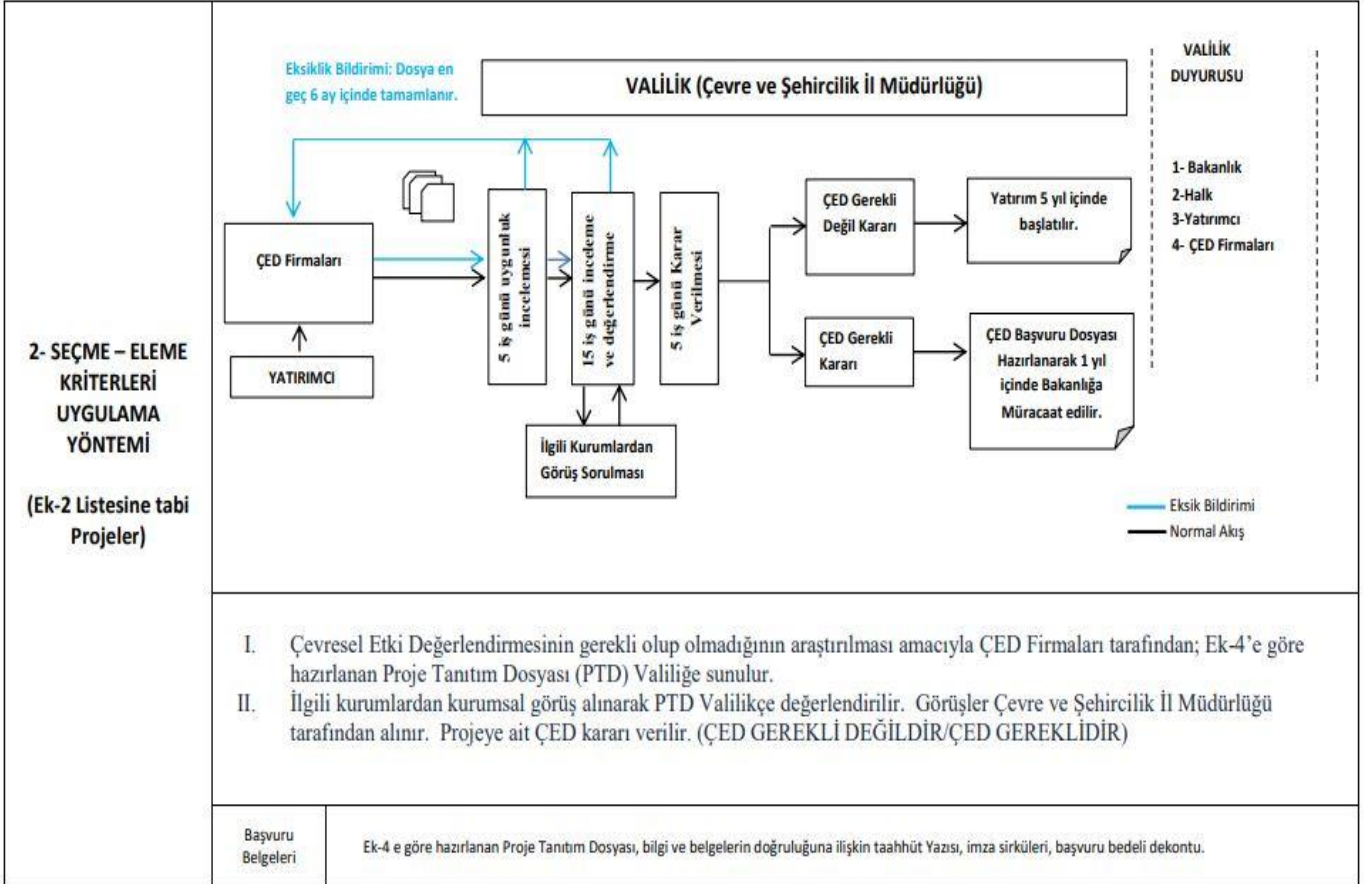
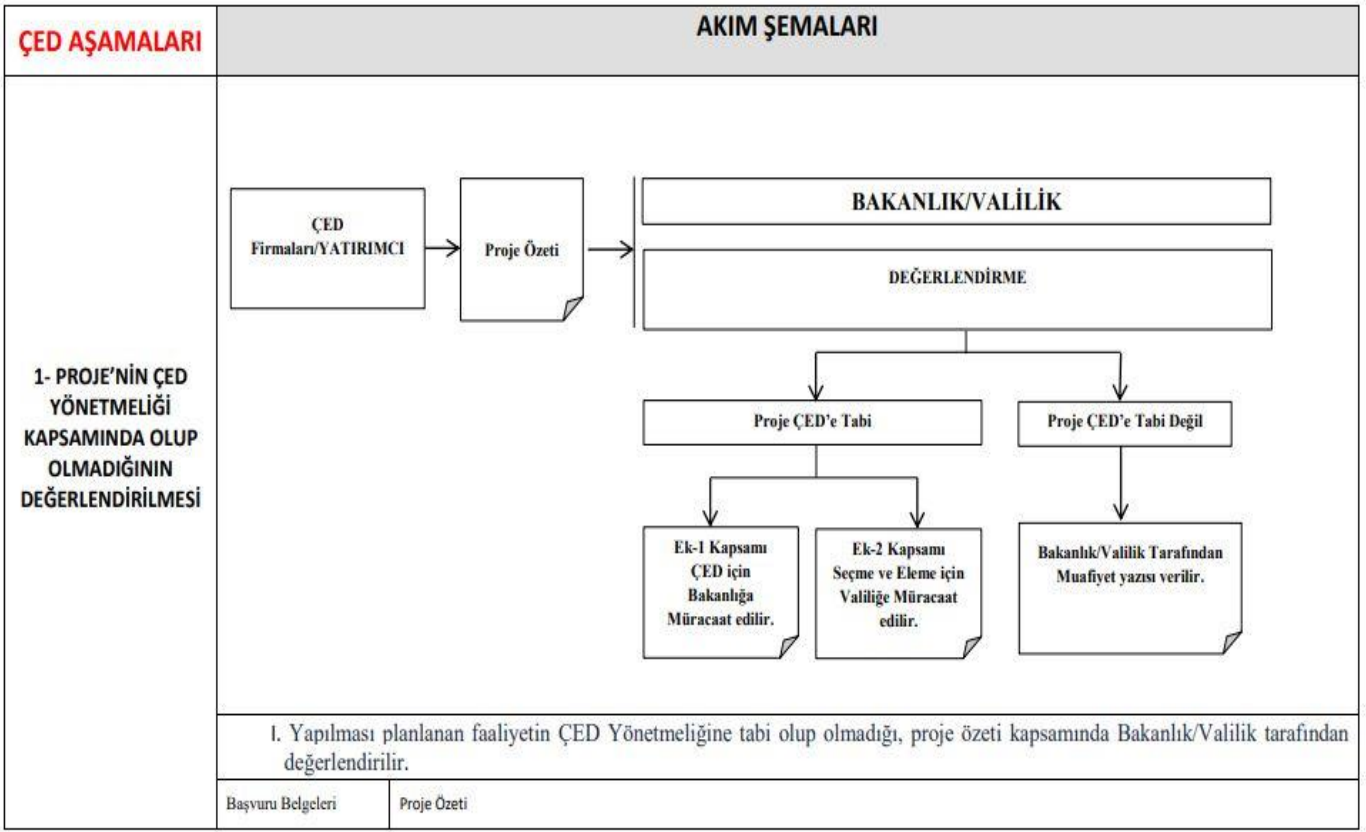
ÇED Yönetmeliği 25.11.2014 tarih ve 29186 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanmış olup 14.06.2018 tarih ve 30451 sayılı Resmi Gazetede Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Yayınlanmıştır. ÇED süreci Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlar (ÇED Yeterlilik Belgesi alan firmalar) tarafından 1 Kasım 2013 ten itibaren "e-ÇED" modülü (<http://eced.csb.gov.tr>) üzerinden yürütülmektedir.

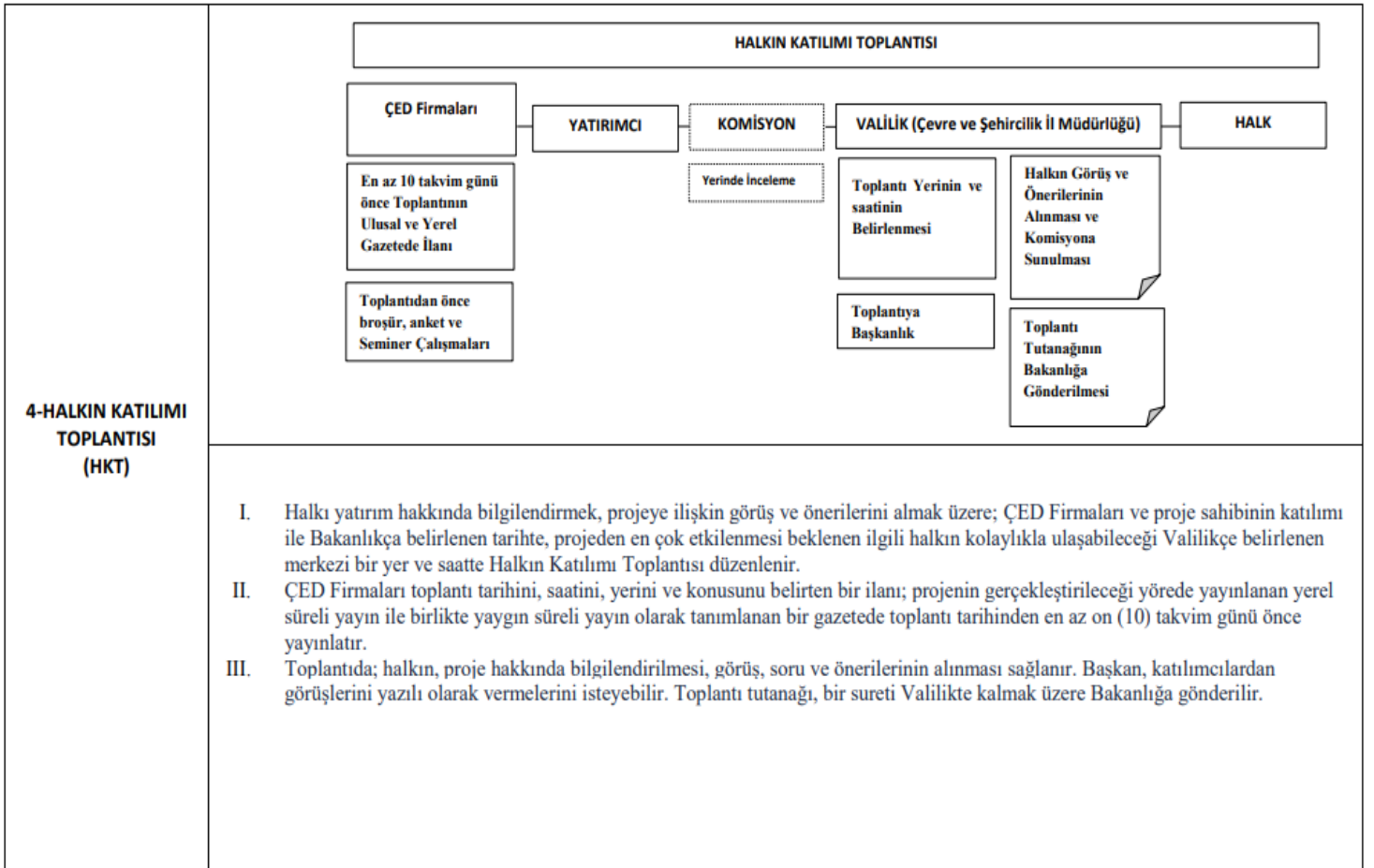
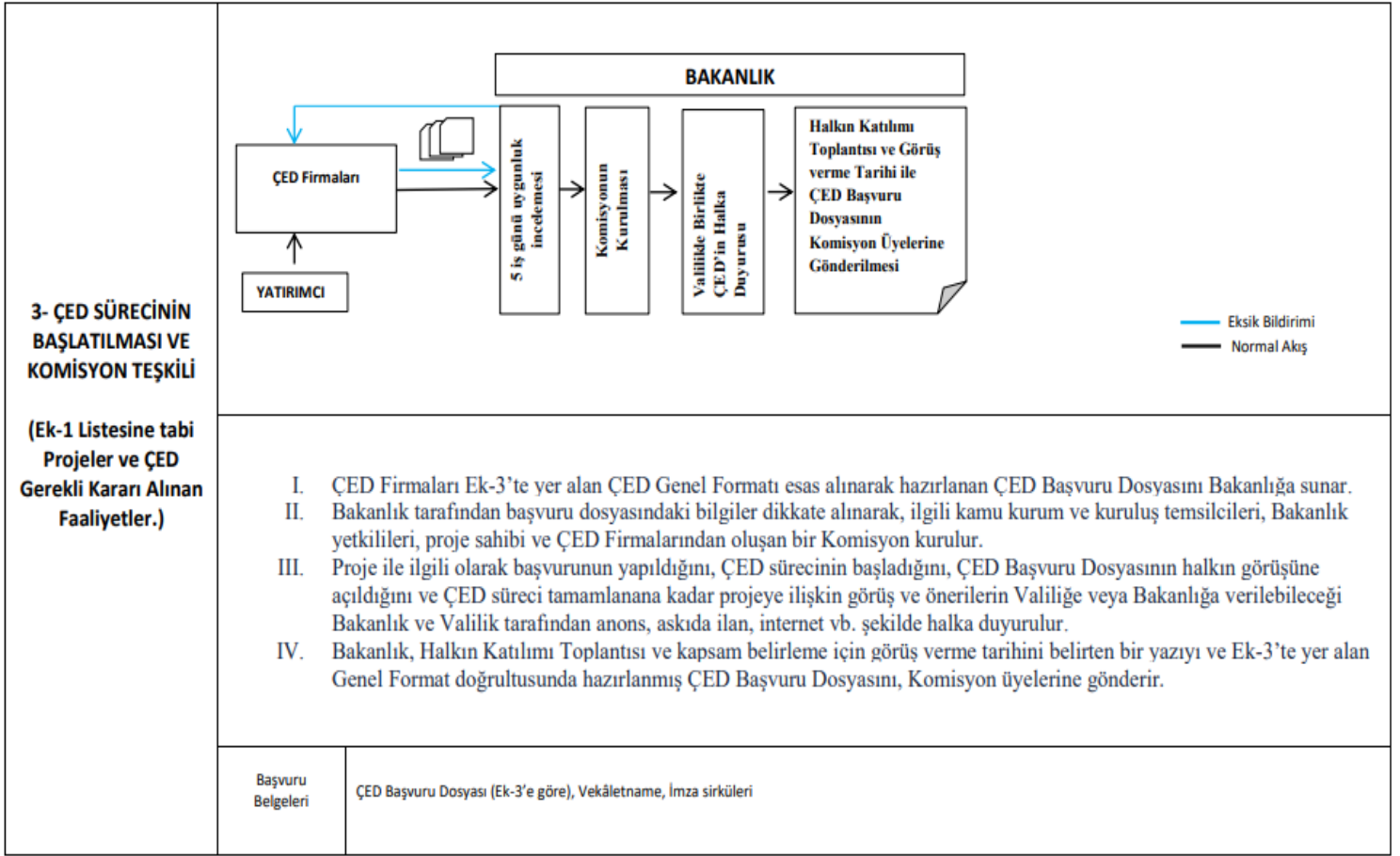
Bakanlığımızdan ÇED Yeterlilik Belgesi alan firmalar, ilgili modül üzerinden sisteme tanımlanarak, onay aşamasından sonra kendilerine verilecek kullanıcı adı ve şifreleri ile e-imzalarını kullanarak ÇED başvurusu yapmaktadırlar. ÇED sürecindeki tüm iş ve işlemler elektronik ortamda yapıldığı için evrak havaleleri ve postada yaşanan zaman kayıpları da ortadan kalkmış olup, ÇED Süreci 25 iş gününde tamamlanmaktadır.

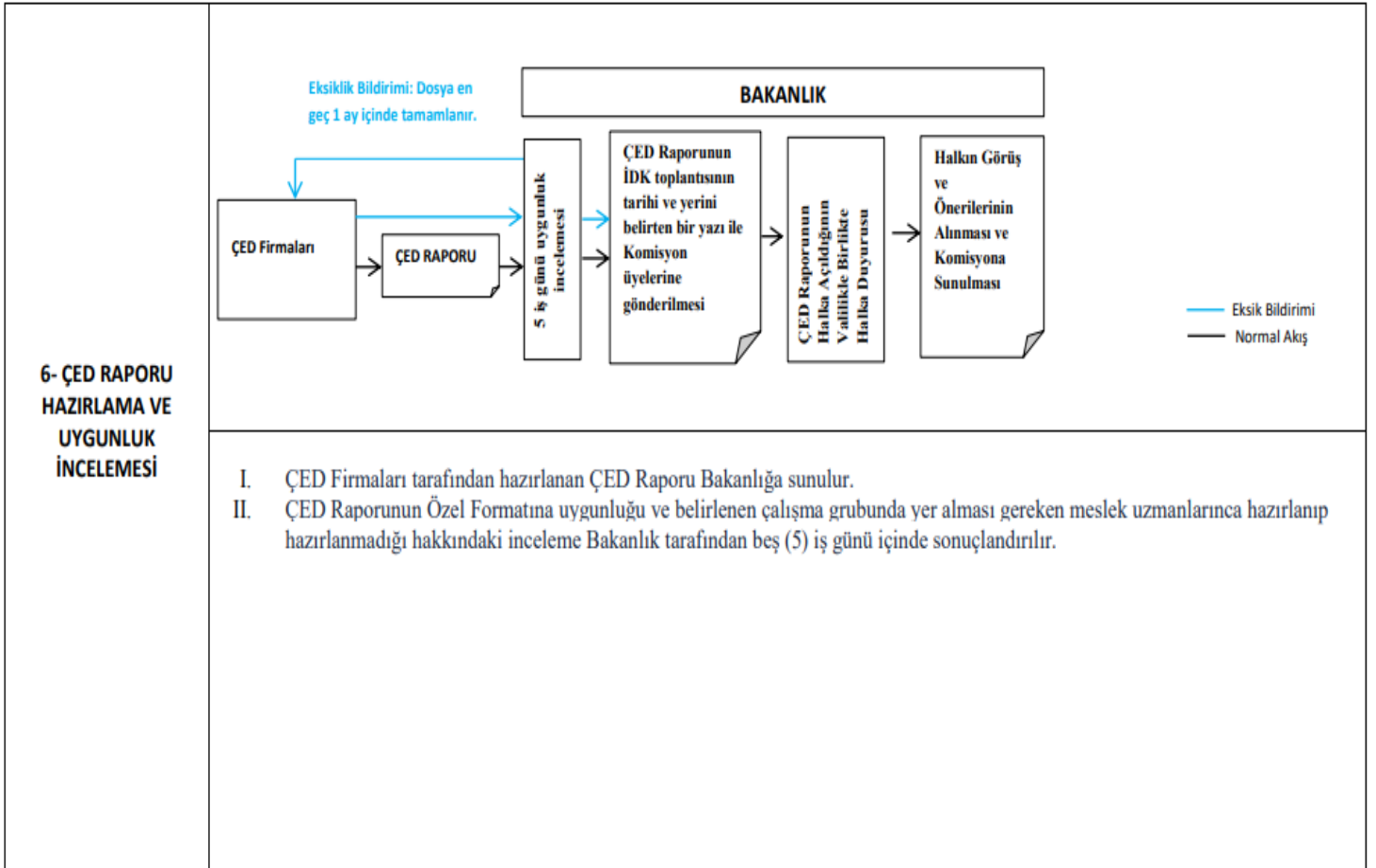
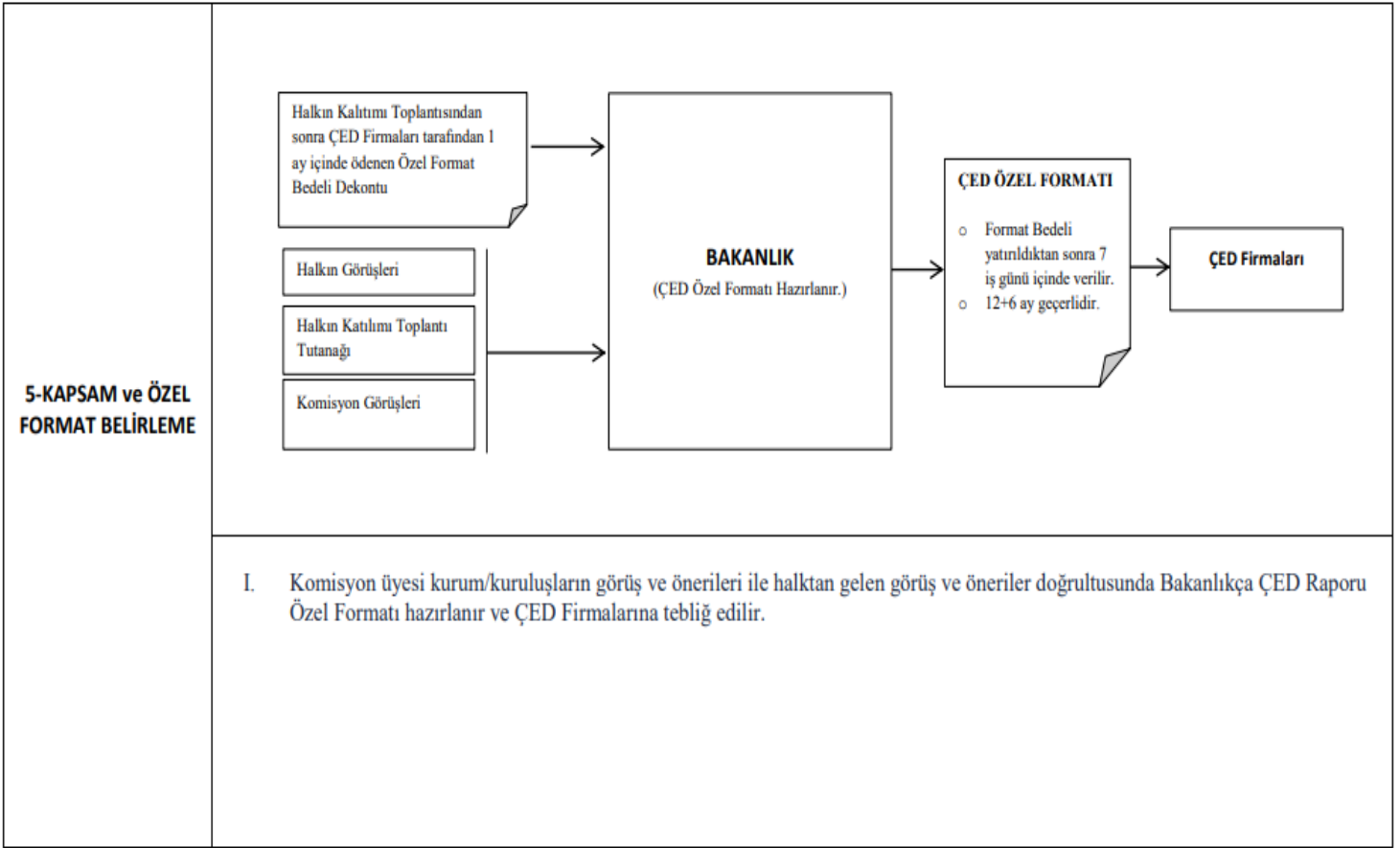
Sistem ile; ÇED Yönetmeliği kapsamında verilen tüm kararlara hızlı erişim sağlanarak kapsamlı bir veri tabanı oluşturulmuştur. Veri tabanı çıktıları ÇED Süreçlerinde karar verme aşamasında kullanılmaktadır. ÇED sürecinin her aşamasında Proje sahibi (yatırımcılar) kısa mesaj (SMS) ve e-posta yoluyla bilgilendirilmektedir. Proje ile halkın ÇED Sürecine katılımının etkin ve verimli bir hale getirilmesi ve şeffaf bir ortamda süreçlerin işletilerek halkın bilgilendirilmesi sağlanmaktadır.

ÇED başvurularının e-imza kullanarak güvenli ve kolay bir şekilde yapılması sağlanmakta olup ülke genelinde faaliyetlerin ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir kararı alıp almadığı kolaylıkla izlenmektedir.

Böylece Bakanlığımız, ÇED kapsamında bulunan ve muaf olan faaliyetlerin çalışmalarını yakından takip ederek, ihtiyaçları ve sektördeki açığı daha net görerek, kirlilik yüklerini belirleyerek, daha etkin bir yönetim sergileyebilmektedir.

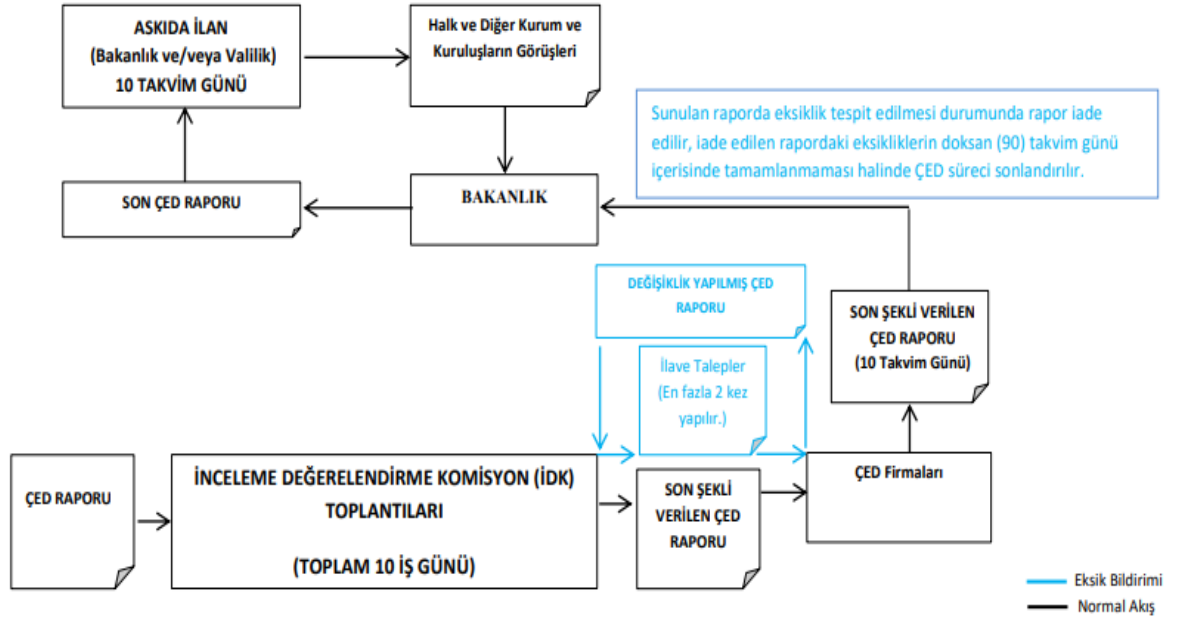

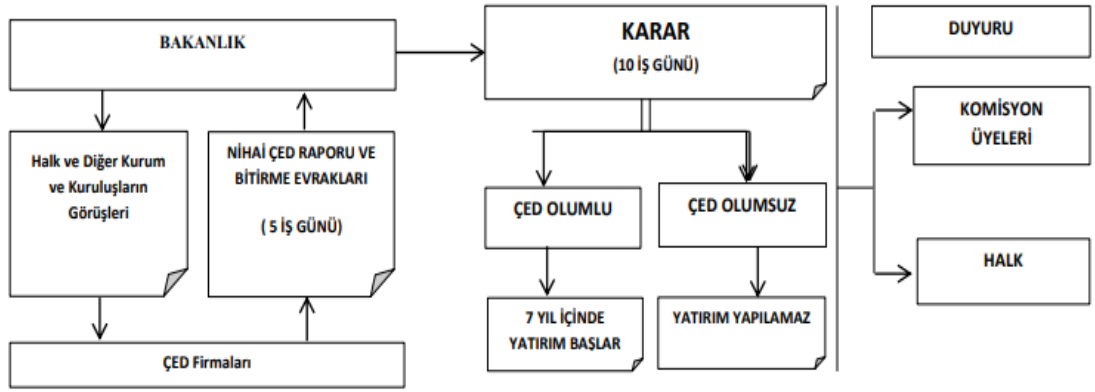

7-ÇED İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- I. Komisyon üyeleri, temsil ettikleri merkezi ve yerel kurum/kuruluşları ilgilendiren konulardaki yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde görüş bildirirler.
- II. ÇED Raporunda önemli eksiklik ve yanlışların görülmesi durumunda Komisyon, bunların giderilmesini ÇED Firmaları veya ilgili kurumlardan ister. Süreç durdurulur.
- III. Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED Raporu, halkın görüş ve önerilerini almak üzere, Bakanlık ve/veya Valilik tarafından askıda ilan ve internet aracılığı ile on (10) iş günü görüşe açılır.
- IV. Bakanlık Halk ve Diğer Kurum ve Kuruluşlardan gelen görüşler doğrultusunda, rapor içeriğinde gerekli eksikliklerin tamamlanmasını, ek çalışmalar yapılmasını ya da Komisyonun yeniden toplanmasını talep eder.

8-KARAR VERME

- I. Bakanlık halktan gelen görüşler doğrultusunda, rapor içeriğinde gerekli eksikliklerin tamamlanmasını, ek çalışmalar yapılmasını ya da Komisyonun yeniden toplanmasını isteyebilir. Nihai ÇED Raporu ve eklerinin proje sahibi taahhüdü altında olduğunu belirten taahhüt yazısı ve noter onaylı imza sirküleri beş (5) iş günü içerisinde Bakanlığa sunulur. Kamu kurum/kuruluşlarından imza sirküleri istenmez.
- II. Bakanlık, Komisyon çalışmalarını ve Halk ve Diğer Kurum ve Kuruluşların görüşlerini dikkate alarak proje için "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararını on (10) iş günü içinde verir ve bu kararı Komisyon üyelerine bildirir. Proje için verilen "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı Bakanlık ve Valilik tarafından askıda ilan ve internet aracılığı ile halka duyurulur.
- III. Proje sahibi "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını aldıktan sonra projede yapılacak bu Yönetmeliğe tabi değişiklikleri Bakanlığa veya Valiliğe bildirmekle yükümlüdür.

Bitirme Evrakları

Nihai ÇED Raporu ve eklerinin proje sahibi taahhüdü altında olduğunu belirten taahhüt yazısı ve noter onaylı imza sirküleri

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 10. Maddesinde;

Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.

Yine aynı Kanununun 20. maddesi(e) bendinde;

"Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçene yapılan proje bedelinin yüzde ikisi oranında idarî para cezası verilir. Cezaya konu olan durumlarda yatırımcı faaliyet alanını eski hale getirmekle yükümlüdür." hükümleri yer almaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşları, bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilmesi sürecinde proje sahiplerinin veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşların isteyeceği konuya ilişkin her türlü bilgi, doküman ve görüşü vermekle yükümlüdürler.

Bu Yönetmelik hükümlerine göre karar tesis edilmeden önce, projenin gerçekleştirilmesinin mevzuat bakımından uygun olmadığı tespit edilirse, aşamasına bakılmaksızın süreç sonlandırılarak dosya iade edilir." hükmü de bulunmaktadır

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de artan sanayi faaliyetleri, hızlı şehirleşme ve buna bağlı olarak şehirlerdeki hızlı nüfus artışı, çevre sorunlarının ana kaynağını oluşturmaktadır. Çevre sorunlarının sadece meydana geldiği bölgeleri değil tüm dünyayı ilgilendirmesi, çevre algısının ve çevreye olan yaklaşımın globalleşmesinde ciddi bir etken olmuştur. Dünya üzerinde kendi bölgelerinde yaşayan bizler, aslında bir bütünün parçalarıyız. Eski toplumlar gibi yaşama lüksümüz asla olamaz. Zira dünya bizlere bırakılan bir miras değildir. Bu yeryüzü, çocuklarımıza bırakacağımız bir emanettir aslında. Kirlettiğimiz hava ve su gibi, hızla tükettiğimiz bütün kaynakları, koruyarak, bilinçli kullanarak, yeni kaynaklarla zenginleştirerek yarınlara taşımamız, en büyük sorumluluğumuz olmalıdır. Ülkemizde 1983 yılından beri uygulanan, Çevre Kanunu; Anayasamızda yer alan "Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." ifadesi çerçevesinde, hem Devletin hem de vatandaşların uymak zorunda oldukları çerçeve kuralları ve yükümlülükleri tanımlamaktadır.

Bu çerçevede, çevreyi korumak adına mevzuat kapsamında gerçekleştirilen; Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kısaca halk dilinde ÇED ile ilgili kurum kuruluş ve firmaların proje aşamasında Valiliğimize/Müdürlüğümüze müracaatta bulunmaları yapılacak projelerin çevreye duyarlı çevre kirliliğinin minimum düzeye indirecek teknoloji seçimi, yer seçimi, sanayileşmenin yanında çevrenin korunması, yatırıma başlanmadan gerekli tedbirlerin alınması hususunda önem taşımaktadır" görüşlerine yer verdi.